
Világpremier a kongresszuson

2021. július 16.

Nemzetközileg ismert és elismert magyar zenészeket, énekeseket hallhatunk szeptember 1-jén, 19 óra 30-tól a Szent István-bazilikában, ahol a világon elsőként hallhatjuk a „Le Devleske”- lovári nyelvű misét.

(<https://www.facebook.com/sharer.php?&u=http://www.iec2020.hu/hu/hirek-sajto/vilagpremier-kongresszuson>)

(<http://twitter.com/share?url=http://www.iec2020.hu/hu/hirek-sajto/vilagpremier-kongresszuson>)

(mailto:?subject=Check this page on IECC&body=Világpremier a kongresszuson - <http://www.iec2020.hu/hu/hirek-sajto/vilagpremier-kongresszuson>)

A zene valódi hidat képez ember és ember között. Származástól függetlenül hirdeti az ember történelmi, szellemi, lelki identitását. A „Le *Devleske*” nemcsak a roma kisebbségé, hanem mindenkié, aki tudja, hogy az európai kisebbségek mennyi mindenben mentek keresztül a történelem folyamán, embertársaikkal egy közösséget alkotva.

Összhang

A teljes Biblia szövegét csak pár éve fordították le és adták ki lovári nyelven. A szentmise állandó részeit, amelyeket a nép is énekel, most hiteles zenei megfogalmazásban hallhatjuk különleges, erre az alkalomra íródott kompozíció formájában, előben a világon elsőként,

liturgikus keretek között. Fantasztikus énekesek, nagyszerű kórus és nemzetközileg is ismert zenészek és egy kiváló karmester közreműködésével csendülnek fel a mise dallamai.

A megbízás

A roma mise megalkotására és bemutatására Erdő Péter bíboros, prímás az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve, az *American Protégé Nemzetközi Zenei Verseny* többszörös díjnyertes hegedűművészt, Lakatos Györgyöt kérte meg, aki zenész családban nevelkedett. Zongorista édesanyja és a prímás édesapa óvni próbálták fiukat e nehéz, rögzös pályától. Így viszonylag későn, 8 évesen kezdett hegedülni.

Tanítványból tanár

Lakatos György tehetségét jól jelzi, hogy 12 évesen felvették a Liszt Ferenc Zeneakadémia előkészítő tagozatára. Pár év tanulás után már zeneakadémistaként folytatta tanulmányait Kiss András, majd Szenthelyi Miklós növendékeként. A kiváló hegedűs a Snétberger Zenei Tehetség Központ tanára. 2013-ban Lakatos György elnyerte a fiatal művészek karrierépítését segítő, New Yorkban megrendezett *American Protégé Nemzetközi Zenei Verseny* felnőtt kategóriájának első díját és a legjobb előadónak járó oklevelet is.

Született karácsony estéjén...

A lovári mise gondolata pár évvel ezelőtt, egy karácsonyi mise után merült fel a Szent István-bazilikában. Lakatos György felidézte a felkérés körülményeit: „Erdő Péter bíboros, prímás, akivel beiktatása óta kapcsolatban vagyok, és megannyi egyházi, világi eseményre kaptam felkérést tőle, a következőket mondta: »Néhány bibliai szöveg lefordításra került lovári nyelvre. A Nemzeti Eucharisztikus Kongresszusra készülve szeretném, ha a szövegek meg lennének zenésítve«”

A főpásztor arra kérte a hegedűművészt, hogy a klasszikus zenei műben köszönjön vissza a cigány és a magyar zenére jellemző zenei identitás.

Egy évvel később elkészült az alkotás. Lakatos György újabb megbízást kapott: készítse elő a darab bemutatóját. A járvány miatt az ősbemutató csúszott, de szeptember 1-jén felcsendülnek a világon elsőként a lovári mise dallamai.

Úton

Lakatos György kiváló zenészeket vont be a munkába. A lovári nyelvű szentmise zeneszerzője, a mindössze 23 éves salgótarjáni születésű Oláh Patrik Gergő. Hétévesen kezdte el zenei tanulmányait szülővárosában, hegedű szakon. A komponálás iránti érdeklődése időben szinte egybe esett mindezzel. Középiskolásként elindult a *Sugár Rezső Zeneszerzőversenyen*, amelyen 2. helyen végzett. „Akkor vált nyilvánvalóvá számomra, hogy a zeneszerzés az én utam” – mondta a fiatal tehetség. A következő mérföldkő az volt, hogy Oláh Patrik Gergő 2017-ben felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneakadémia zeneszerzés szakára, Fekete Gyula tanszékvezető, rektorhelyettes osztályába.

Elismert tehetség

Oláh Patrik Gergő első nemzetközi sikerét zeneakadémista gólyaként érte el a *Budavári Beethoven Zeneszerzőversenyen*, ahol 1. helyen végzett. Ezt több országos és nemzetközi versenyhelyezés követte, amelyek közül kiemelkedik a *Bartók Béla Világverseny*, ahol a top 12-be jutott.

Fellépés 45 ezer ember előtt

A fiatal zenész a 2017-es Sziget Classical Orchestra (Sziget Fesztivál Szimfonikus Zenekarának) elsőhegedűse volt, majd a következő évtől az együttes művészeti vezetőjeként bekapcsolódott az esemény szervezésébe is. „A 2019-es Sziget Fesztiválon átélhettem életem egyik legmeghatározóbb élményét. Ugyanis 45.000 ember előtt léphettem fel a fesztivál Nagyszínpadán, ahol az iskolai szekálások ellen szólaltunk fel Drew Dolaz amerikai táncos közreműködésével, aki olyan sztárokkal dolgozott együtt, mint Madonna, Skrillex vagy Rihanna.”

Történelmi pillanat

Oláh Patrik Gergő hivatásának tekinti a zeneszerzést és a roma kultúra terjesztését. Jelenleg a Zeneakadémia mesterszakos hallgatója. 2021 szeptemberében az Eucharisztikus Kongresszuson hallhatjuk szerzeményét, amely a zenetörténet első lovári nyelvű miséje. A mű alapja a vokális és instrumentális cigányzene. Az újonnan lefordított miseszöveget Ferenc pápa hagyta jóvá.

Kórus két évtizedes történettel

Az ősbemutatón hallhatjuk a *Belvárosi Ferences Kántorátust*, Kecskés Mónika karnagy, a Belvárosi Ferences Templom egyházzenei igazgatójának és orgonistájának vezetésével. 2002 adventjében zenekedvelőkből, zenetanárokból és zeneművészekből megalakult a *Cappella Mariana* szkóla. A Kántorátus másik csoportja a *Greccio Énekegyüttes*. A szkóla és az énekegyüttes kiemelt alkalmakkor közösen szolgál. 2017-ben, a fennállásuk 15. évfordulóján megváltozott a nevük: *Belvárosi Ferences Kántorátusra*. Az együttes 2011-ben, a *Musica Sacra Bratislava Nemzetközi Versenyen* ezüst fokozatot ért el. Számos albuma jelent meg a kórusnak, ezek egyike Liszt Ferenc születésének 200. évfordulójára.

Grazioso: szeressük a vonós kamarazenét

A *Nemzeti Filharmonikusok Kamarazenekara*, a *Grazioso* szintén részt vesz a lovári mise bemutatásában. 2007 őszén azzal a céllal alakult az együttes a *Nemzeti Filharmonikus Zenekar* válogatott művészeiből, hogy minél szélesebb körben megismertessék és megszerettessék a vonós kamarazenét. A *Grazioso* együttes első művészeti vezetője Kocsis Zoltán volt, aki kitüntető figyelemmel kísérte az együttes munkáját, karmesterként és zongoraművészként egyaránt.

A koncertmester

A *Grazioso* vonós kamarazenekar alapítója Detvay M. Marcella, koncertmestere Bangó Ferenc, aki a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem különleges tehetségek osztályának hallgatója volt. A számos hazai és nemzetközi verseny díjával elismert hegedűs 1998 óta tagja, 2015 óta koncertmestere a *Nemzeti Filharmonikus Zenekarnak*. Hasonló szerepkörben hallhatjuk őt 2007 óta a *Grazioso Kamarazenekarban*. Bangó Ferenc koncertmestere tizenkét éve a *Solti Kamarazenekarnak* is, 2014 óta tagja a világhírű *Kodály Vonósnégyesnek*.

Egy művésznő ezer stílusa

A „*Le Devleske*” ősbemutatóján közreműködik Farkas Rózsa, *Liszt-* és *Artisjus-díjjal* elismert cimbalomművész is, aki egy véletlennek köszönheti, hogy 12 éves korában hangszeret váltott, hiszen zongorán kezdte el tanulmányait. A Bartók Konzervatórium másodéves tanulójaként mesterével, Szakály Ágnessel a velencei La Fenice Operaházban debütált, ekkor alakult meg a cimbalomduójuk is, amely azóta számos lemezt és rádiófelvételt jegyez. A komolyzenén kívül Farkas Rózsa megismerte a magyar és balkáni népzene, valamint világzene, de a kávéházi cigányzene sem hiányzik a repertoárjából. Számos hazai és nemzetközi együttesben - öt évig a *100 Tagú Cigányzenekar* szólistájaként - játszott. A kortárs zenében is otthonosan mozgó cimbalomművésznak több zeneszerző is írt művet. Farkas Rózsa eddigi pályafutását számos díjjal ismerték el, többek között *Liszt-* és *Artisjus-díjjal*.

Egy hang a legjobbak közül

Két ismert és rendkívül tehetséges énekest, Szőke Nikolettát és Takács Nikolaszt is hallhatunk a mise ősbemutatóján. Szőke Nikoletta montreux-i versenygyőztes, *Junior Prima-díjas* előadó, az ország egyik legnépszerűbb dzsesszénekesnője. Az egyik legnevesebb zenekritikus, Ted Gioia a világ legjobb nem-amerikai származású dzsesszénekesei között említi őt a *“The State of Jazz Vocals Today”* című könyvében. A hazai koncerttermek és fesztiválok mellett lépett már fel nagy sikerrel, többek között New York-ban, Tokióban, Brüsszelben, Koppenhágában, Londonban és Berlinben is, olyan nagy művészekkel énekelt, mint Michel Legrand vagy Bobby McFerrin.

„Az út hadd vigyen”

Eddig hét szólólemeze jelent meg, melynek mindegyike vezette Japánban az eladási listákat. Legutóbbi, *Moonglow* című lemezének producere a Grammy-díjas Helik Hadar volt. 2017 tavaszán hallhattuk Szőke Nikoletta első saját, magyar nyelvű szerzeményét „Az út hadd vigyen” címmel, azóta folyamatosan születnek új dalai. A *Dal 2021* műsorában az első válogatót megnyerte *“Új esély”* című saját szerzeményével és egészen az elődöntőig jutott. Zenekarával, a *Szőke Nikoletta Quartettel* folyamatosan koncertezik itthon és külföldön egyaránt.

Le a kalappal!

Takács Nikolasz harminckétszeres platina- és aranylemezes előadóművész, többszörös *Fonogram-díj* jelölt. A remek hangú kalapos srácot egy ország ismerte meg egy televíziós tehetségkutató műsorból. Zenei tanulmányait a Pozsonyi Állami Konzervatóriumban kezdte klasszikus ének és hegedű szakon, ezt követően a Kőbányai Zenei Stúdió dzsesszéneke szakára járt. Tizenkilenc évesen többek között olyan kiemelkedő zenészekkel léphetett színpadra, mint Jávor Vilmos világhírű dzsesszdobos, Babos Gyula, Tony Lakatos, Charlie és Solti János. Takács Nikolasz ötödik szólólemezen közreműködött a Grammy-díjas Kirk Whalum amerikai smooth-jazz szaxofonos. A galántai születésű énekesnek az elmúlt bő egy évtizedben hét szólólemeze jelent meg, a hazai színpadok mellett rendkívül népszerű külföldön is, rendszeresen lép fel teltházas nemzetközi fesztiválokon.

Maestro

A nagyszerű zenészek, énekesek összhangját egy világszerte ismert karmester teremti meg. Az ősbemutatón az isztambuli születésű magyar karmester, Ertüngen Alp Alpaslan vezényel, aki 2002-ben megnyerte az athéni *Mitropoulos Nemzetközi Karmesterversenyt*, azóta nemzetközileg is elismerik a magyar karmesteriskola kiváló képviselőjeként. Húsz éve a *Szombathelyi Szimfonikus Zenekar* állandó vendégkarmestere, 2006-tól zeneigazgató. Magyarország legkiválóbb zenészeiből megalapította az *Academia Hungarica Kamarazenekart*, amely bő egy évtizeden át csak külföldön koncertezett, a hazai közönség 2013-ban hallhatta először a Solti György Operaterem avatásán.

Pályamódosítás

Ertüngen Alp Alpaslan kiváló zongoraművész volt, de egy balesetben elszenvedett kézsérülése miatt fel kellett adnia a karrierjét. Ezután minden figyelmét a karmesterségnek szentelte. Az 1998-as budapesti *Ferencsik János Karmesterverseny* és az 1999-es szentpétervári *Prokofjev Karmesterverseny* díjazottja. Magyarországon és külföldön a legrangosabb zenekarokat dirigálta. Három éven át a legendás karmester Claudio Abbado helyetteseként és művészeti asszisztenseként együttműködött többek között a *Berlini Filharmonikus Zenekarral*, a *Lucerni Fesztiválzenekarral*, a *La Scala Zenekarával*, a firenzei *Maggio Musicale Fiorentinóval*, a *Mahler Chamber Orchestra-val* és az *Orchestra Mozarttal*. Jelenleg a Pécsi Tudományegyetemen a filozófia Doktori Iskola doktorandusza.

Szeptember 1-jén, 19 óra 30-tól Budapesten a **Szent István-bazilikában** szem- és fültanúi lehetünk a „*Roma mise*” ősbemutatójának. **Szeptember 9-én a Hungexpón**, a szentmise keretein belül ismét felcsendülnek majd a mű tételei.

Fotó: Felvégi Andrea, Lukács Dávid

ELŐZŐ HÍR

Ébresztő, Homokhátság!

(/hu/hirek-sajto/ebreszto-homokhatsag)

KÖVETKEZŐ HÍR

Hűséggel hithez, Egyházhoz

(/hu/hirek-sajto/huseggel-hithez-egyhazhoz)